

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ**

**Додаток №2 до наказу НАСOA від
27.04.2020 № 37
Затверджено Вченою радою НАСOA,
протокол від 24.04.2020 №8**

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ СТАТИСТИКИ,
ОБЛІКУ ТА АУДИТУ**

КИЇВ – 2020

1. Загальні положення

1.1. Положення про академічну доброчесність у Національній академії статистики, обліку та аудиту (далі Положення) закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, професійної діяльності та професійного спілкування академічної спільноти Національної академії статистики, обліку та аудиту (далі Академія).

1.2. Це Положення розроблено на основі Конституції України, законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про захист суспільної моралі», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», «Про запобігання корупції», Цивільного кодексу України, Статуту Академії, Правил внутрішнього розпорядку Академії та інших нормативно-правових актів чинного законодавства України.

1.3. Положення спрямоване на дотримання високих професійних стандартів в усіх сферах діяльності Академії (освітній, науковій, виховній тощо), утвердження академічних чеснот та запобігання порушення академічної доброчесності.

1.4. Норми цього Положення закріплюють правила етичної поведінки безпосередньо у трьох основних сферах - освітній, науковій та виховній.

1.5. Дія цього Положення поширюється на всю академічну спільноту і є обов'язковим до виконання.

2. Поняття, принципи та норми академічної доброчесності

2.1. Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів, правил поведінки учасників освітнього процесу, спрямованих на формування й розвиток самостійної і відповідальної особистості, спроможної вирішувати завдання відповідно до освітнього рівня з дотриманням норм права та суспільної моралі.

2.2. Забезпечення академічної доброчесності в Академії базується на принципах верховенства права, демократизму, законності, справедливості, толерантності, наукової сумлінності, професіоналізму, партнерства і взаємодопомоги, взаємоповаги і довіри, відкритості й прозорості, відповідальності.

2.3. Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами освіти передбачає:

- дотримання норм Конституції України; чинного законодавства України в сфері освіти та інших норм законодавства України; внутрішніх документів Академії;

- дотримання загальноприйнятих етичних норм;

- принципове реагування на всі порушення цього Положення;

- взаємоповагу всіх учасників освітнього процесу та академічної спільноти, незалежно від віку, статі, стану здоров'я, громадянства, національності, віросповідання, філософських переконань, соціального стану та інших ознак;

- демократичні відносини між представниками академічної спільноти;

- об'єктивне оцінювання знань та вмінь здобувачів освіти;

- якісне виконання своїх функціональних обов'язків;
- дотримання вимог наукової сумлінності в усіх видах науково-освітньої діяльності;
- нерозголошення конфіденційної інформації, інформації з обмеженим доступом та інших видів інформації відповідно до вимог законодавства у сфері інформаційної діяльності та звернення громадян;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами вищої освіти;
- уникнення дій на основі приватного інтересу та конфлікту інтересів;
- використання у освітній або дослідницькій діяльності лише перевірених та достовірних джерел інформації та сумлінне посилення на них;
- уникнення фальсифікування або фабрикування інформації, наукових результатів з їх наступним використанням у роботі;
- виключення із практики академічної діяльності проявів хабарництва за отримання будь-яких переваг у освітній або дослідницькій діяльності;
- відповідальність за порушення академічної доброчесності;
- сповіщення адміністрації Академії у разі отримання для виконання рішень чи доручень, які є незаконними або такими, що становлять загрозу охоронюваним законом правам, свободам чи інтересам окремих громадян, юридичних осіб, державним або суспільним інтересам.

2.4. Формами проявів академічної недоброчесності є:

- академічний плагіат;
- академічне шахрайство;
- виконання на замовлення та (або) продаж академічних текстів (контрольних, курсових, кваліфікаційних робіт і навчальної літератури);
- академічна фальсифікація та фабрикація;
- публікація вигаданих результатів досліджень, будь-яких даних із питань освітнього процесу;
- приписування результатів колективної діяльності одній або окремим особам без узгодження з іншими учасниками авторського колективу або внесення до списку авторів наукової чи навчально-методичної праці осіб, які не брали участь у створенні продукту;
- академічний обман;
- академічне хабарництво;
- приватний інтерес;
- протиставлення приватних інтересів інтересам Академії та науково-педагогічної спільноти.

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

Академічне шахрайство передбачає будь-які дії учасників освітнього процесу, змістом яких є:

- використання матеріальних наукових джерел без посилення на них;

- списування та використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або друкованих та технічних засобів;
- проходження процедур контролю знань підставними особами;
- повторне використання раніше виконаної іншою особою письмової роботи (лабораторної, контрольної, індивідуальної, курсової, кваліфікаційної тощо);
- повторна публікація своїх наукових результатів (самоплагіат).

Академічна фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже відомої інформації, що стосується освітнього процесу чи наукових досліджень.

Академічна фабрикація - вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях.

Академічний обман – це надання завідомо неправдивої інформації стосовно власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу.

Академічне хабарництво – це надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна чи послуг матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної вигоди в освітньому процесі.

Неправомірна вигода – це грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи негрошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав.

Приватний інтерес – це будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі тими, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях.

Протиставлення приватних інтересів інтересам Академії, педагогічної та науково-педагогічної спільноти – це наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень.

2.5. Норми та правила академічної доброчесності педагогічних, науково-педагогічних працівників Академії:

2.5.1. Поважати права та свободи студентів і колег відповідно до українських та міжнародних правових норм, суспільної моралі та професійної етики.

2.5.2. Бути носієм моралі, її виразником і захисником, прикладом високої культури, професійної майстерності й здорового способу життя.

2.5.3. Сповідувати принципи академічної свободи та відповідальності у педагогічній, науково-дослідницькій та виховній діяльності.

2.5.4. Діяти відкрито і прозоро у всіх сферах академічного життя.

2.5.5. Постійно працювати над підвищенням свого професійного, інтелектуального, культурного рівня, проявляти ініціативу, відповідальне

ставлення та творчий підхід до виконання службових обов'язків, передавати свій досвід колегам.

2.5.6. Зміцнювати культуру наукової сумлінності у всіх видах наукової діяльності, дотримуючись етичних норм. Усвідомлювати відповідальність за виникнення небезпеки для окремої людини, суспільства, економіки або природи, яку може заподіяти застосування неперевірених нових наукових знань.

2.5.7. Забезпечувати бездоганну чесність та прозорість на всіх стадіях наукового дослідження, вважати неприпустимим прояви плагіату, самоплагіату, фабрикування та фальшування даних.

2.5.8. Практикувати інноваційні педагогічні технології, спрямовані на гармонійне поєднання світоглядних, комунікаційних, компетентнісних аспектів, розвиток активного інтелекту й соціальної корисності особистості.

2.5.9. Науково обґрунтовувати використання віртуальних технологій в освітньому процесі, не допускати проявів шкідливого впливу на свідомість людини, експлуатації її інтелекту, підміни істинного знання віртуальним захопленням.

2.5.10. Формувати гнучкі науково-освітні програми й курси, адаптовані у середовище сучасних інформаційно-комунікаційних технологій і бізнес-практик, дотримуючись принципу інформаційної цінності та етики.

2.5.11. Сумлінно проводити на високому професійному рівні кожне заняття, не допускати безпринципності в освітньому процесі, дотримуючись педагогічного такту. Формувати на заняттях дух взаємного порозуміння та доброзичливості.

2.5.12. Об'єктивно оцінювати знання студентів, не допускаючи особистої неприязні, впливу родини, друзів чи службових осіб.

2.5.13. Поважати думку студента і підтримувати студентські пропозиції, спрямовані на утвердження академічних чеснот. Підтримувати студентів у наукових починаннях і сприяти розкриттю їх наукового потенціалу.

2.5.14. Не створювати студентам на заняттях чи іспитах сприятливих умов для списування, використання недозволених матеріалів, фальсифікації даних під час складання іспитів, заліків, звітів із виробничої практики, захистів курсових та кваліфікаційних робіт

2.5.15. Проводити просвітницьку роботу, виховувати сучасних професіоналів на засадах гуманізму, плюралізму та патріотизму.

2.6. Норми та правила академічної доброчесності здобувачів освіти.

2.6.1. Усвідомлювати своє покликання оволодіти спеціальністю і бути корисним суспільству.

2.6.2. Сповідувати принципи академічної свободи, інтелектуальної самостійності та відповідальності. Ініціювати пропозиції, спрямовані на удосконалення навчально-виховної роботи, гуманізацію освітнього процесу та організацію внутрішнього життя академічної спільноти

2.6.3. Підтверджувати свій рівень сумлінності у всьому освітньому процесі: виконувати графік освітнього процесу, своєчасно складати заліки та іспити, виконувати курсові та кваліфікаційні роботи.

2.6.4. Не допускати проявів академічної нечесності: прохання про сприяння, надання або отримання допомоги від третіх осіб під час складання будь-якого виду підсумкового контролю; наклепи на інших студентів та викладачів; використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної чи вищої оцінки; списування під час написання контрольної роботи, модуля, складання заліку, іспиту.

2.6.5. Не пропонувати неправомірну винагороду викладачам при оцінюванні результатів виконання навчальних, кваліфікаційних і дослідницьких завдань тощо.

2.6.6. Не допускати хибного трактування колективізму під час контрольної роботи, іспиту, заліку. Не копіювати в інших студентів звітів, лабораторних робіт, комп'ютерних програм, курсових та кваліфікаційних робіт тощо.

2.6.7. Сповідувати культуру наукової сумлінності під час здійснення всіх видів наукової діяльності, не допускати плагіату в наукових та кваліфікаційних працях.

2.6.8. Не здійснювати самовільно аудіо чи відео запису навчальних лекцій.

2.6.19. Поважати викладача як людину, особистість, педагога і співпрацювати для утвердження академічних чеснот, розвитку науково-освітніх новацій і захисту суспільної моралі.

2.6.10. Розвивати в собі лідерські якості та вміння працювати в команді.

2.6.11. Дотримуватись культури поведінки й спілкування, відстоювати морально-етичні принципи і стандарти, цивілізовані підходи і норми світосприйняття.

2.6.12. Бути зібраним, охайним, шляхетним у буденному житті, підтримувати відповідний зовнішній вигляд.

2.6.13. Створювати і підтримувати сприятливий морально-психологічний клімат у студентському середовищі, бути толерантним.

2.6.14. Проявляти активну життєву позицію; бути ініціативним у всіх сферах життя академічної спільноти.

3. Організація роботи Комісії з питань академічної доброчесності

3.1. З метою виконання норм цього Положення в Академії створюється Комісія з питань академічної доброчесності (далі – Комісія).

3.2. Комісія має право одержувати і розглядати заяви щодо порушення цього Положення та надавати пропозиції адміністрації Академії щодо вживання заходів відповідно до чинного законодавства України та внутрішніх документів Академії.

3.3. У своїй діяльності Комісія керується Конституцією України, чинним законодавством у сфері освіти та вищої освіти, нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України, Статутом Академії, Правилами внутрішнього розпорядку Академії, внутрішніми документами Академії та цим Положенням.

3.4. Склад Комісії затверджується наказом ректора Академії на підставі рішення Вченої ради Академії. Строк повноважень Комісії становить 3 роки.

3.5. До складу Комісії входять перший проректор з науково-педагогічної роботи, проректор з науково-педагогічної та виховної роботи, декани факультетів, по два представника науково-педагогічних працівників з кожного факультету, голови представницького органу профспілкової організації Академії, представника студентства.

3.6. До Комісії із заявою про порушення норм цього Положення, внесення пропозицій або доповнень може звернутися будь-який працівник Академії або здобувач освіти.

3.7. Комісія зі свого складу обирає Голову та секретаря. Голова Комісії веде засідання, підписує протоколи та рішення тощо. Повноваження відносно ведення протоколу засідання, технічної підготовки матеріалів до розгляду їх на засіданні тощо здійснює секретар.

3.8. Організаційною формою роботи Комісії є засідання. Засідання можуть бути чергові та позачергові, що скликаються за необхідності вирішення оперативних та нагальних питань.

3.9. Рішення приймаються відкритим голосуванням. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більше половини присутніх на засіданні Комісії.

3.10. Засідання Комісії оформлюється протоколом, який підписує Голова та секретар.

3.11. Будь-який учасник освітнього процесу, якому стали відомі факти порушення норм цього Положення чи підготовки про можливість такого порушення, повинен звернутися до Голови або секретаря Комісії з письмовою заявою на ім'я її голови. У заяві обов'язково зазначаються особисті дані заявника (П.І.Б., контактні дані: адреса, телефон, місце роботи, посада, для студентів курс та група, особистий підпис). Анонімні заяви чи заяви, викладені в некоректній формі, Комісією не розглядаються.

3.12. На засідання Комісії запрошуються заявник та особа, відносно якої розглядається питання щодо порушення цього Положення .

3.13. За результатами проведених засідань Комісія готує вмотивовані рішення у вигляді висновків щодо порушення чи непорушення норм цього Положення. Зазначені висновки носять рекомендаційний характер, подаються ректору для прийняття рішення щодо подальшого вживання відповідних заходів морального, дисциплінарного чи адміністративного характеру.

3.14. Повноваження Комісії:

- одержувати, розглядати, здійснювати аналіз заяв щодо порушення норм цього Положення та готувати відповідні висновки;

- залучати до своєї роботи експертів з тієї чи іншої галузі, а також використовувати технічні і програмні засоби для достовірного встановлення фактів порушення норм академічної доброчесності за поданою заявою;

- проводити інформаційну роботу щодо популяризації принципів академічної доброчесності та професійної етики педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти;

- ініціювати, проводити та підтримувати дослідження з академічної доброчесності, якості освіти та наукової діяльності;
- готувати пропозиції щодо підвищення ефективності впровадження принципів академічної доброчесності в освітню та наукову діяльність Академії;
- надавати рекомендації та консультації щодо способів і шляхів ефективного дотримання норм цього Положення;
- інші повноваження відповідно до вимог чинного законодавства України та внутрішніх документів Академії.

4. Відповідальність за порушення академічної доброчесності

За порушення норм цього Положення учасники освітнього процесу притягуються до відповідальності відповідно до вимог чинного законодавства України.

Відповідальність за дотримання академічної доброчесності під час здійснення освітньо-наукової діяльності покладається на здобувачів вищої освіти та співробітників Академії. Виявлення фактів порушення академічної доброчесності здобувачами вищої освіти під час здійснення освітньо-наукової діяльності здійснюється передусім викладачами (в межах дисциплін, які вони викладають) та керівниками дипломних робіт; факти порушення академічної доброчесності співробітниками Академії виявляються передусім посадовими особами, зокрема керівництвом структурних підрозділів, спеціалізованих вчених рад, оргкомітетів конференцій, редакцій наукових журналів тощо.

Відповідальність за порушення принципів академічної доброчесності зазначається у відповідних нормативних документах Академії, рішеннях факультету (кафедри, групи забезпечення освітньої програми), документах, що регламентують контроль результатів навчання за відповідною дисципліною або виконання кваліфікаційних робіт.

5. Попередження академічної недоброчесності

5.1. Для попередження недотримання норм та правил академічної доброчесності в Академії використовується комплекс профілактичних заходів:

- ознайомлення здобувачів вищої освіти й науково-педагогічних працівників Академії із цим Положенням;
- інформування здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників Академії про необхідність дотримання правил академічної доброчесності, професійної етики;
- проведення семінарів із здобувачами освіти з питань інформаційної діяльності, правильності написання наукових, навчальних робіт, правил опису джерел та оформлення цитувань;
- створення інформаційних та методичних матеріалів, присвячених інформаційній грамотності та попередженню плагіату;
- контроль керівниками курсових робіт, кваліфікаційних робіт правильного оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей тощо;

- перевірка курсових, кваліфікаційних робіт, монографій, навчальних посібників, підручників, інших науково-методичних матеріалів, наукових статей, тез доповідей, поданих до публікування у збірниках Академії (за допомогою спеціалізованих програмних засобів) на предмет академічного плагіату. Порядок перевірки вказаних робіт на наявність ознак академічної недоброчесності визначається окремим документом Академії;

- розміщення в інституційному репозитарії кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти та наукових ступенів та/або їх авторефератів, наукових та методичних робіт співробітників Академії для забезпечення прозорості, чесності, відповідальності та інших принципів академічної доброчесності.

6. Заключні положення

6.1. Це Положення затверджується рішенням Вченої ради Національної академії статистики, обліку та аудиту та вводиться в дію наказом ректора.

6.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться рішенням Вченої ради НАСООА та вводяться в дію наказом ректора НАСООА.

6.3. Положення розглянуто і затверджено на засіданні Вченої ради НАСООА. Протокол № 8 від 24.04.2020 року.